

Н.Г. Гринченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Камсуліна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

На сучасному етапі в нашій країні відбуваються серйозні зміни всієї системи освіти. Одним з чинників, що зумовили процеси реорганізації вузівської моделі освіти, є процеси глобалізації, що торкнулися практично всіх аспектів нашого життя, і інформатизації освітнього процесу, пов'язаних з сучасними комп'ютерними технологіями

На основі нових інформаційних і педагогічних технологій та методів навчання стало можливим змінити, причому радикально, роль викладача, зробити його не тільки носієм знань, але і керівником, ініціатором самостійної творчої роботи студента, виступити як провідник в океані найрізноманітнішої інформації, сприяючи самостійному виробленню у студента критеріїв і способів орієнтації, пошуку раціонального в інформативному потоці. В нинішніх умовах розвитку ринку освітніх послуг і вимог епохи інформаційних технологій, викладання матеріалу у ЗВО повинне поєднувати в собі вироблені практикою директивну і сучасну, що несе інноваційний характер, інтерактивну моделі навчання.

Інтерактивне навчання – це навчання, занурене в спілкування, воно зберігає кінцеву мету і основний зміст предмету, але видозмінює форми і прийоми ведення уроку.

Інтерактивний метод навчання вирішує одночасно три основні задачі: пізнавальну, комунікативно-розвиваючу, соціально-орієнтаційну.

Інтерактивний метод навчання дозволяє:

- реалізувати суб'єкт-суб'єктний підхід в організації навчальної діяльності;
- формувати активно-пізнавальну і розумову діяльність;
- посилити мотивацію до вивчення предмету;
- створити сприятливу атмосферу на заняттях;
- виключити монологічне підношення навчального матеріалу і дублювання інформації, яка може бути одержана з доступних джерел.

Інтерактивні методи включають: метод проблемного викладу, презентації, дискусії, кейс-стадії, роботу в групах, метод мозкового штурму, метод критичного мислення, вікторини, мінідослідження,

ділові ігри, ролеві ігри, метод Insert (або метод індивідуальних поміток, коли студенти пишуть 7–10-хвилинне асоціативне есе), метод бліц-опитування, метод анкетування тощо. Сам процес передачі інформації побудований на принципі взаємодії викладача і студента. Він припускає велику активність студента, його творче переосмислення одержаної інформації. При цьому основними критеріями інтерактивної моделі навчання слід виділити:

- можливість неформальної дискусії та вільного викладу матеріалу;
- менша кількість лекцій, але більше семінарів;
- розвиток ініціативи студента;
- наявність групових завдань, які вимагають колективних зусиль.

Сучасна система вищої освіти України в умовах ринкових відносин є одним з пріоритетів для успішного вирішення задач підготовки кваліфікованих кадрів, та виділяє принцип обліку інтересів студента. У зв'язку з цим перед викладачами ЗВО стоїть задача вироблення і впровадження таких прийомів і методів навчання, які б були націлені на активацію творчого потенціалу студента, його бажання навчатися. При цьому повинна розв'язуватися педагогічна задача формування особи громадянина України, і його ціннісних орієнтацій, оскільки процес навчання у ЗВО – основна складова освітнього процесу в житті кожної людини. І тому, від того, наскільки кожний студент буде залучений в процес навчання, зрештою залежатиме рівень його освіченості і інтелігентності у всіх значеннях цього слова. Окрім цього, глобальна інформатизація сучасного суспільства також зробила істотний вплив на освітній процес, на систему вищої освіти в Україні, зажадавши радикальний перегляд методик навчання, що використовуються. Таким чином, реорганізація системи вищої освіти в країні припускає як стартову основу перехід до таких методів навчання, які засновані на конструктивістському, оперативному підході, замість традиційного лінійного підходу, коли в процесі навчання знання давалися про запас (за принципом: чим більше, тим краще). І цей парадигмальний зсув в системі вузівської освіти в Україні, що має на увазі впровадження сучасних педагогічних технологій, вже має місце.

Підводячи підсумки вищевикладеному, хотілося б відзначити, що методи і засоби навчання було б помилково зводити в ранг самоцілі, це перш за все інструмент для вирішення освітніх задач у ЗВО. Тому кожний метод повинен враховувати специфіку конкретної навчальної дисципліни.